

**Amersfoort Vernieuwt:
Kruiskamp Krachtwijk
Wijkactieplan
september 2007**

De aanbieding van het Wijkactieplan voor de Krachtwijk Kruiskamp

Geachte minister,

Met verschillende wijken in Nederland gaat het niet goed. In Amersfoort vraagt u om speciale aandacht voor de wijk Kruiskamp. U vraagt ook om een gedegen plan waaruit blijkt dat we inzoomen en versterken. Een plan met durf en wil. Een kansrijk plan. Kansrijk voor de huidige en toekomstige bewoners van Kruiskamp.

Dat plan treft u hier.

Fysiek zit de wijk al jaren in de lift, sociaal blijft er een stevige uitdaging. Onze voorstellen kennen dan ook een sterke focus op de wijkbewoner zelf. De mens achter de voordeur. Wij willen belemmeringen opsporen en kansen bieden door ogen en oren op de juiste plek toe te voegen maar ook door bewoners zorg, banen en stages te bieden.

In de ontmoeting gebeurt het, zo schreef u in uw dagboek na uw bezoek aan Kruiskamp. Ontmoeten bleek een veelgehoorde wens van de wijkbewoners in de krachtweek. Het creëren van allerlei ontmoetingen krijgt daarom ook veel aandacht.

U vroeg ons duidelijk om het toevoegen van kracht, het kiezen van een focus: die zaken die naast tal van bestaande en geplande initiatieven zorgen voor een extra impuls voor de wijk. Lastig, omdat we trots zijn op de inspanningen die we hebben geleverd en in de komende tijd nog gaan leveren. Maar tegelijkertijd stimulerend omdat het helpt om na te denken over de thema's die er werkelijk toe doen in de wijk en omdat het gericht is op actie en uitvoering,

Het plan is tot stand gekomen door een uiterst actieve inbreng van heel veel bewoners van de wijk. Wij hebben met mensen op straat kunnen en mogen spreken over hun beleving en dromen over Kruiskamp. Dankzij hun openhartigheid en eerlijkheid is dit plan geworden wat het is.

In Amersfoort doet iedereen mee!

Doet u ook mee?

Namens de projectgroep Kruiskamp Krachtwijk,

De wethouder voor Stedelijke Vernieuwing, dhr. Jelle Hekman

De wethouder voor Kruiskamp, Onderwijs en Integratie, mevr. Gerda Eerdmans

De wethouder voor Jeugd en Welzijn, mevr. Mirjam van 't Veld

De directeur van de corporatie Portaal, dhr. Vincent van Oordt

De directeur van de corporatie Alliantie Eemvallei, dhr. Koos Koolstra

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Over Kruiskamp en het maken van het Wijkactieplan.....	4
Hoofdstuk 2 De buurtgerichte aanpak	9
Hoofdstuk 3 De themagerichte aanpak	13
3.1. Leren	13
3.2. Werken.....	14
3.3. Samenleven en integratie	16
3.4. Leefbaarheid en Veiligheid.....	18
Hoofdstuk 4 De aanpak gericht op het benutten van kansen	20
Hoofdstuk 5 De samenhang tussen de thema's en het overzicht van de financiën.....	23
Hoofdstuk 6 Samen buurten, samen binden.....	25

Hoofdstuk 1 Over Kruiskamp en het maken van het Wijkactieplan

De `krachtweek` in Kruiskamp

Een krachtcaravan, een krachtwijzer en krachtkrant en veel menskracht: de krachtweek in Kruiskamp kan geen bewoner van Kruiskamp zijn ontgaan. De krachtweek, begin juli, vormde het hoogtepunt van het proces op weg naar het maken van het Wijkactieplan. Op 6 plekken in de wijk zijn bijeenkomsten gehouden. Ruim 350 enquêtes zijn door de bewoners ingevuld. Bewoners konden ook 'dieper' met elkaar in gesprek gaan tijdens tentbijeenkomsten en een midzomerterras. Meningingen en ideeën van zeker 100 wijkbewoners werden tijdens deze bijeenkomsten vastgelegd. Ook was het team van Kruiskamp Vernieuwt volop op straat aanwezig tijdens winkeluren en zijn meer dan 250 straatinterviews met passanten gehouden. De opkomst van alle bijeenkomsten was goed. Er is door de bewoners een duidelijk beeld op hoofdlijnen neergezet. Voor de makers van het plan vormde de Krachtweek een enorme stimulans om er samen een mooi plan, en een mooie krachtwijk van te maken!

Als afsluiter van de Krachtweek werd een zogenaamde professionalavond gehouden. Hierin spraken de in de wijk werkzame organisaties en hun vertegenwoordigers met elkaar over de wijk. Met zo'n 40 aanwezigen werd ingezoomd op de thema's integratie, leren en werken.

Als afronding van het proces van het opstellen van het Wijkactieplan zijn een tweetal spiegelbijeenkomsten gehouden met de professionals en de bewoners in de wijk. Daarbij is de hoofdlijn van ons plan gepresenteerd en bleek onder de mensen draagvlak voor de gemaakte keuzes en de voorgestelde aanpak. Wat de bewoners en professionals onder de aandacht hebben gebracht kunt u lezen in de komende hoofdstukken waar dieper op de thema's wordt ingegaan. In de bijlagen treft u de verslagen van de bijeenkomsten aan die in de Krachtweek zijn gehouden.

Tot slot nog een leuk `bij-effect` van het proces op weg naar het Wijkactieplan. De wijk heeft de afgelopen maanden veel aandacht gekregen. Via interviews op de radio met Frits Spits, artikelen in de NRC en de lokale krant, een tweetal wijkkranten en de uitgedeelde `krachtwijzers`; bewoners hebben aangegeven dat dit hun gevoel onderstreept dat er van alles gaande is in de wijk en dat we er bezig zijn om van Kruiskamp een mooie wijk te maken.

De `cijfers` over Kruiskamp

Naast de waardevolle informatie van professionals en bewoners hebben we in het proces van het maken van het Wijkactieplan ook onze `cijfers over Kruiskamp` op een rij gezet. Dit vormde voor ons waardevolle informatie om te kijken of de `beleving in de wijk strookt met `de objectieve werkelijkheid` en heeft ons geholpen bij het bepalen van de prioriteiten bij dit Actieplan. Verspreid in de tekst en gekoppeld aan het betreffende onderwerp treft u de cijfers over de wijk in dit Wijkactieplan. Een beperkt totaaloverzicht staat hieronder in het profiel. Voor een uitgebreider totaaloverzicht verwijzen wij naar de `Wijkatlas voor Kruiskamp in Bijlage2.

Het profiel van Kruiskamp

De wijk Kruiskamp is ligt dicht tegen het centrum aan en wordt omsloten door de Singel, de Hogeweg, het Valleikanaal en het spoor van Amersfoort naar Zwolle/Apeldoorn. De wijk is opgebouwd gedurende een lange periode vanaf de jaren `30 en tot aan de jaren `60. In de wijk staan 2323 woningen, waarvan 25 % een koopwoning betreft. Van de huurwoningen is het merendeel in het goedkope segment. Iets meer dan de helft, 56 %, betreft flats. De inrichting van de openbare ruimte stamt vanzelfsprekend ook uit deze tijd. De wegen, riolering en het groen zijn onlangs vernieuwd of worden in de komende jaren verbeterd.

In de wijk wonen 5033 mensen. Een hoog percentage van 48 % is alleenstaand (in Amersfoort 37%). In totaal 41 % is van niet-westerse afkomst, in Amersfoort is dit 13,5%. Dit is op wijkniveau het hoogst in Amersfoort. De leeftijdsopbouw is in vergelijking met Amersfoort ongeveer hetzelfde.

Tot slot van deze paragraaf nog iets over de waardering van de bewoners van de wijk: Het gemiddelde rapportcijfer voor de woning is 6,7, voor de buurt/woonomgeving is 6,2 (op een schaal van 0 tot 10). Dit ligt respectievelijk 0,9 en 1,0 punten beneden het gemiddelde in Amersfoort. Het kengetal voor sociale kwaliteit ligt met 5,3 ook lager dan het Amersfoortse gemiddelde van 5,9. Als laatste het kengetal verloedering: dit ligt met 4,2 op het Amersfoortse gemiddelde.

De ontwikkeling van Kruiskamp

Kruiskamp/Koppel is 1 van de 4 prioriteitswijken in Amersfoort. In 1996 zijn we gestart met het Wijkbeheerplan Kruiskamp/Koppel, in 2000 gevolgd door een Ontwikkelingsprogramma in het kader het Grote Steden Beleid. De afgelopen jaren zijn er veel investeringen gepleegd en projecten uitgevoerd die de wijk in z'n totaliteit op een hoger plan hebben gebracht. In het bijzonder zijn veel tijd, energie en middelen gestoken in de verbetering van de fysieke omgeving. Denk aan de herontwikkeling van de omgeving Columbusweg, de herontwikkeling rondom de Melange, en de herontwikkeling van het Neptunusplein en omgeving. Of aan de herinrichting van een 5-tal groenstroken en speelterreinen en de inrichting van de wijk als 30-km gebied. Ook sociaal is er al veel gedaan. Er zijn 2 buitenkasten gerealiseerd, projecten als Samen buurten en Sociale Activering hebben bewoners gestimuleerd hun eigen positie te verbeteren en zich in te zetten voor de leefbaarheid in de wijk. En in het kader van het verbeteren van de Veiligheid is het Neptunusplein nu voor het 3^e jaar uitgekozen als `hot-spot`. Door de inzet op sociale projecten is ons netwerk in de wijk verbreed en hebben we een groot aantal zgn. `stepping-stones` kunnen creëren (plekken die we kunnen gebruiken bij het contact met wijkbewoners en maatschappelijke instellingen). Met de uitvoering van dit Wijkactieplan gaan we verder op de ingeslagen weg en maken we straks dankbaar gebruik van de `stepping-stones`. In bijlage 3 is het Wijkprogrammaboek voor Kruiskamp Koppel opgenomen met een overzicht van de lopende en toekomstige projecten in de wijk.

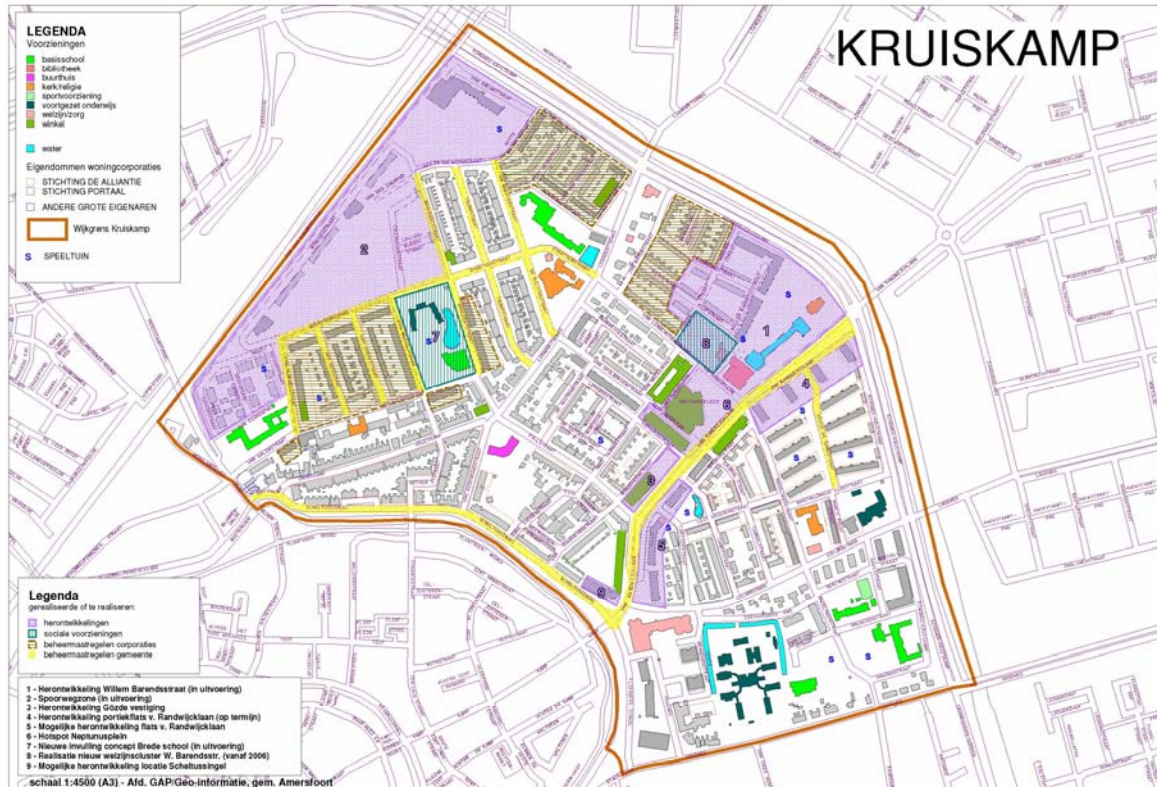
We zijn positief over de ontwikkeling en de toekomst van Kruiskamp. Na jaren van plannen maken staat de wijk nu in de steigers en is de daadwerkelijke vernieuwing volop aan de gang. En met ons geven ook de bewoners uit de wijk blijk van vertrouwen in de toekomst. Bij de laatste Stadspeiling bleek 38% van de ondervraagden (het hoogste percentage in heel Amersfoort!) positief over de toekomstverwachting van de wijk. De gesprekken tijdens de Krachtweek hebben dit beeld nogmaals bevestigd. We willen dit Wijkactieplan niet alleen aangrijpen om de achterstanden die er nog zijn aan te pakken, maar vooral ook kijken naar het goed `neerzetten` van de goede punten in Kruiskamp en het uitnutten van de potentie van deze `Krachtwijk-in-wording`. De ligging van de wijk, de gevarieerde bebouwing, het groen en het blauw in de wijk, de aanwezigheid van het `Kruiskamp-gevoel` (en de daarmee gepaard gaande binding aan de wijk) onder een groot aantal mensen, het multiculturele karakter van de wijk, de op handen zijnde vernieuwing en de instroom van nieuwe wijkbewoners, de aanwezigheid van interessante gebouwen en gebieden die in de toekomst een waardevolle upgradering van de wijk kunnen inhouden... Talloze aanknopingspunten, die ons vertrouwen geven dat Kruiskamp de potentie heeft om uit te groeien tot een Krachtwijk!

Hoe verder na de komende 4 jaar; we stoppen niet met investeren. De extra gevraagde impuls kan enorm bijdragen aan een verhoging van het effect dat we willen bereiken in Kruiskamp, Tegelijk realiseren we ons dat na de periode van 4 jaar Kruiskamp niet af is. Onze inzet is er op gericht om vooral goede dingen voort te zetten na deze 4 jaar. Daarvoor kijken we vanzelfsprekend naar onze eigen mogelijkheden en die van de partners maar willen we daarnaast ook een beroep op het rijk kunnen doen.

Op kaart hieronder treft u de wijk Kruiskamp. Naast de reguliere straatnamen, voorzieningen etc. zijn daarop ook aangegeven waar zich de belangrijkste lopende en toekomstige vernieuwingsprojecten in

de wijk bevinden. Verder op in de tekst en in de bijlagen treft u een nadere verklaring van de benoemde projecten en voorzieningen op deze kaart van Kruiskamp:

Kaart 1. Een overzicht van de voorzieningen en het programma.

De context van het Wijkactieplan

`Amersfoort Vernieuwt`; twee woorden die inmiddels een begrip zijn in Amersfoort en staan voor de gemeenschappelijke (o.a. met de corporaties De Alliantie Eemvallei en Portaal) en integrale (sociaal en fysiek) aanpak die we hebben gekozen om aan wijkvernieuwing te werken in onze mooie stad. .

Voor de wijken Liendert en Randenbroek/Schuilenburg zijn onlangs Ontwikkelingsplannen opgesteld. In Kruiskamp zijn we al een stuk verder en ligt het accent nu op het uitvoeren van m.n. de fysieke plannen. De afgelopen jaren heeft er al een verschuiving in de woningvoorraad plaatsgevonden door het toevoegen van middeldure en dure koop in de wijk. Daarnaast zal de verkoop van huurwoningen de komende jaren nog doorgaan en zal de woningvoorraad verder veranderen. Bij het opstellen van een aanvullende aanpak is het voor ons een vanzelfsprekendheid om het Wijkactieplan Kruiskamp dezelfde `saus` mee te geven en vooral gebruik te maken van de coalities, de opgedane ervaringen en de ideeën die er leven in Amersfoort. Hieronder in het kort enkele uitgangspunten die we hanteren bij Amersfoort Vernieuwt.

Amersfoort Vernieuwt streeft naar vitale wijken, waarin mensen graag willen wonen en een actieve houding hebben t.o.v. elkaar en de omgeving. Dit willen we bereiken langs 2 sporen: de mensen moeten kansen krijgen

(individuele aanpak) en de wijk moet er beter van worden (collectieve aanpak) De individuele en de collectieve aanpak hangen met elkaar samen. Collectieve verbetering leidt tot individuele verbetering – en andersom.

Ons uitgangspunt is de positie van de bewoners; die moet worden verbeterd. De mens staat daarom centraal in onze visie¹. De bewoners moeten er op verschillende gebieden op vooruitgaan. Ze moeten een opleiding kunnen volgen, kans hebben op werk, op een betere woning en woonomgeving. Ook moeten ze zichzelf verder kunnen ontplooiën op het gebied van recreatie, sport en cultuur. Een veilige en leefbare wijk waar mensen prettig samenleven, is belangrijk voor het welzijn van de bewoners; reden om te zorgen voor veilige, nette en schone wijken met genoeg voorzieningen.

Amersfoort Vernieuwt werkt stap voor stap, gebied voor gebied. Maar per wijk, buurt of straat stemmen we alle sociale en fysieke projecten en activiteiten op elkaar af. Exact en in logische volgorde, zodat de verschillende activiteiten elkaar aanvullen en versterken. Deze brede aanpak per gebied realiseren we samen met onze wijkpartners en de bewoners. In de vernieuwing van de wijk is een grote rol weggelegd voor de bewoners. We willen dat ze meedoen, vooral als we werken aan samenleven, veiligheid en leefbaarheid. Amersfoort Vernieuwt geeft bewoners meer invloed op hun leefomgeving; op onderhoud, maar ook op de (plan)ontwikkeling van nieuwe projecten voor hun buurt, straat, blok, galerij of portiek. Van de andere kant verwachten we dat bewoners meer verantwoordelijkheid nemen in die leefomgeving, bijvoorbeeld als buurtouder of als vrijwilliger in de zorg. Bewoners zijn medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in hun wijk. Omdat gemeente en corporaties zorgen voor goede woningen in een goede buurt met voorzieningen, mogen we van de bewoners die participatie verwachten. Daar zullen we hen op aanspreken. Op onze beurt zullen we initiatieven om de leefomgeving te verbeteren waar mogelijk ondersteunen.

Corporaties, gemeente en welzijnswerk hebben de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in Kruiskamp en blijven dit doen. Het project Spoorwegzone, dat een gezamenlijk project is van de gemeente Amersfoort, de Alliantie Eemvallei en Portaal en bestaat uit een geluidswering, ca. 300 woningen en gebouwde parkeervoorzieningen, is zo goed als opgeleverd. Daarnaast is het project Parkweelde 1 (ca. 200 woningen en winkelruimte) al vol op in aanbouw. De totale investering van deze 2 projecten (incl. de investering van Portaal en de gemeente voor de Spoorwegzone) bedraagt samen meer dan 100 miljoen euro. Ook aan renovatie en overige nieuwbouwprojecten die de komende jaren nog worden uitgevoerd is een bedrag van 36 miljoen geïnvesteerd. In totaal komen de fysieke investeringen door gemeente en corporaties neer op meer dan 162 miljoen. Ook sociaal is en wordt er in Kruiskamp veel geld geïnvesteerd. Ieder jaar zo'n 9 miljoen structureel en voor de komende tijd nog eens 5,5 miljoen in incidentele projecten en voorzieningen zoals de ABC school.

¹ We hebben ons hierbij laten inspireren door het advies van VROM-raad: Stad en stijging: sociale stijging als leidraad voor stedelijke vernieuwing, VROM-Raad, Den Haag 2006

De thema's waar we ons binnen Amersfoort Vernieuwt op richten komen grotendeels overeen met de onderwerpen die door VROM/WWI zijn genoemd voor het Wijkactieplan: samenleven, werken, onderwijs, leefbaarheid en veiligheid. Dat zijn buiten de gebiedsgerichte aanpak de 4 centrale thema's van dit wijkactieplan. Deze thema's behelzen alle aspecten van een vitale wijk. Gekoppeld aan de uitgangspunten die we hanteren binnen Amersfoort Vernieuwt komen we daarmee voor Kruiskamp op de volgende hoofddoelstellingen:

Hoofddoelstelling: een vitale wijk Kruiskamp ontwikkelen, waar bewoners actief zijn en prettig (samen)leven. Onderverdeeld naar verschillende thema's betekent dit verder:

Onderwijs: de realisatie van een ABC-school en het tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten.

Werken: het creëren van nieuwe werkgelegenheid en het terugdringen van de werkloosheid in de wijk

Samenleven: de realisatie van een nieuw wijkcentrum en het bevorderen van de sociale samenhang; zorgen dat er meer mensen mee (kunnen) doen.

Leefbaarheid en Veiligheid: een veilige, schone en goed onderhouden woonomgeving realiseren.

De context van het Wijkactieplan wordt verder gevormd door een aantal lopende sociale ontwikkelingen. Amersfoort is druk bezig met de lokale vertaling van de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Net als in andere wijken is in Kruiskamp een wijkgesprek geweest waarbij veel ideeën zijn geopperd en waarbij nieuwe coalities worden gesloten om er voor te zorgen dat mensen beter en langer voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen. Amersfoort is een jonge stad en ook in Kruiskamp wonen veel jongeren. We kennen in Amersfoort het Programma Jong Centraal met o.a. 1 informatiepunt (centrum voor jeugd en gezin) een ketenaanpak voor een sluitende aanpak, stimulerende activiteiten om jongeren te ondersteunen op school, op weg naar werk, of op weg naar de sportclub etc. Daarnaast is ook de wereld van de hulpverlening in beweging. Met de lokale partners realiseren we een ketenaanpak voor de hulp aan kinderen/jongeren, ouders en/of gezinnen. Tot slot kent Amersfoort een ambitieus programma op het terrein van Onderwijs: elke wijk een ABC-school (Brede School), zo luidt de doelstelling in Amersfoort voor deze Collegeperiode. Dit betekent veel voor de samenwerking en integraliteit rondom de benadering van kinderen in de leeftijd van 0-12. Bij het maken van dit Wijkactieplan maken we vanzelfsprekend gebruik van de bovenstaande ontwikkelingen. U vindt ze, op Kruiskamp toegespitst, terug bij de verschillende thema's bij de beschreven aanpak in hoofdstuk 3.

Hieronder volgen in Hoofdstuk 2 en 3 de voorgestelde aanpak. Daarbij gaan we steeds kort in op de problemen op het betreffende terrein. Daarna komen we met het actievoorstel. In hoofdstuk 4 laten we de problemen achter ons en zoomen we vooral in op de kansen en de potentie in de wijk. Tot slot geven we in hoofdstuk 5 aan hoe ons inziens de verschillende acties in verband staan met elkaar en met de effecten die we willen bereiken in Kruiskamp.

Hoofdstuk 2 De buurtgerichte aanpak

De problematiek

De algehele mening is dat er al veel is gedaan en nog steeds gebeurt in de wijk en dat we nu nog bezig zijn met de afronding van een indrukwekkend pakket aan fysieke verbeteringen. Wat `overblijft` heeft veelal betrekking op sociaal-economische onderwerpen. De professionals hebben gezegd dat dit laatste verband houdt met twee hoofdpunten:

- de problemen spelen zich af in een beperkt aantal buurten waar m.n. de goedkope huurwoningen staan
- de problemen houden vaak onderling met elkaar verband maar kennen nu een gefragmenteerde benadering en/of een werkwijze waarbij de doelgroep niet wordt bereikt.

De zgn. multi-problem-problematiek heeft betrekking op verschillende onderwerpen. Relatief veel mensen in Kruiskamp hebben geen werk en/of schulden, een laag opleidingsniveau, onvoldoende kennis van de Nederlandse taal, gezondheidsproblemen en/of vragen die met opvoeding en samenleven in het gezin te maken hebben. Steeds vaker komen professionele instanties ook met sociaal-psychische-problemen en/of alcohol-en drugsverslaving in aanraking. Bij de verschillende thema's in hoofdstuk 3 wordt dieper ingegaan op de ernst en de omvang van deze problemen in Kruiskamp. Korthedshalve verwijzen we verder ook naar bijlage 2, de wijkatlas met cijfers over Kruiskamp.

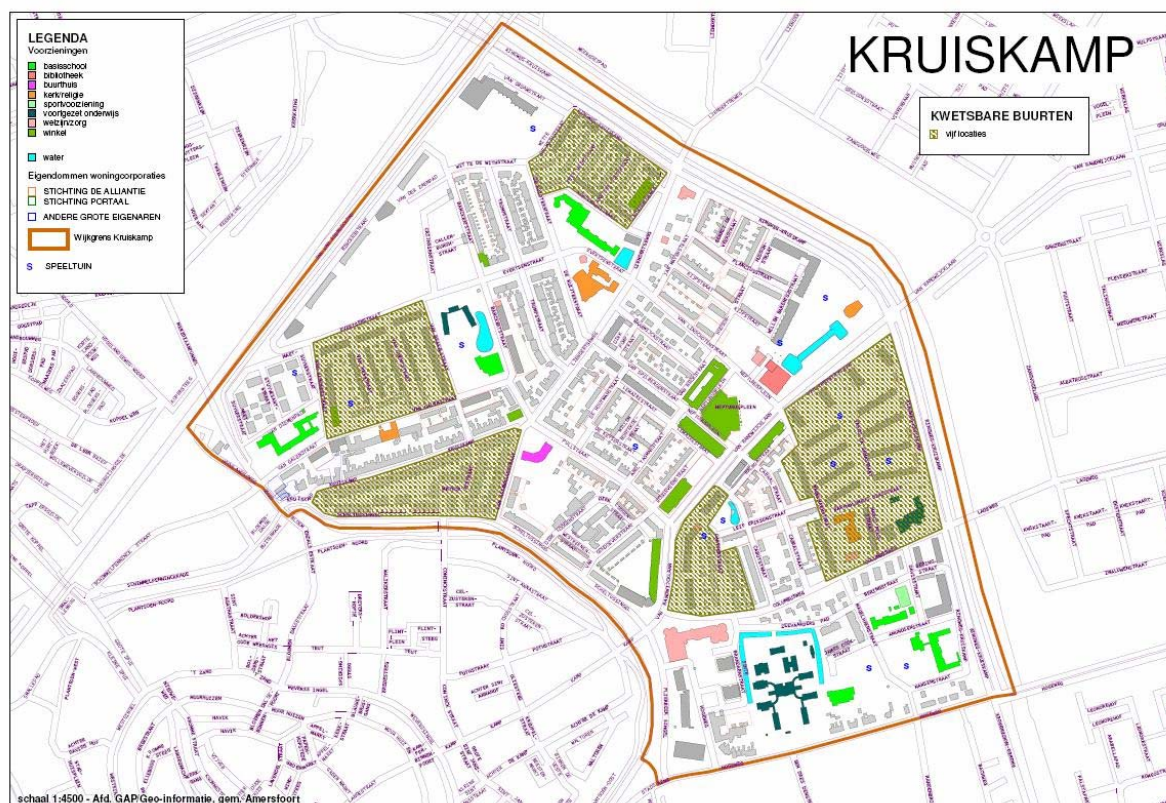
Een rode draad in de gesprekken met professionals en bewoners is vaak het gegeven dat `de wijk niet bestaat`. Juist omdat Kruiskamp in de verschillende buurten een gedifferentieerde samenstelling qua woningen kent betekent dit dat de sociale achterstanden in kleine buurten vaak groter zijn dan de cijfers aangeven. Dit pleit voor een aanpak op maat, gericht op die buurtjes waar er sprake is van een concentratie van de problemen.

In Kruiskamp zijn dit de volgende kwetsbare buurten:

1. buurt Van Galenstraat, Van Brakelstraat, Evertsenstraat, Van Almondestraat
2. buurt Kruiskamp, Van Assenraadstraat, Scheltussingel
3. buurt Witte de Withstraat, Kortenaerstraat, Liendertseweg, Ringweg Kruiskamp
4. buurt Columbusweg, Van Randwijcklaan en Ringweg Kruiskamp Magelhaenstraat
5. buurt portiek etageflats aan het begin van de Van Randwijcklaan en de omgeving Cartierstraat

Op stedelijk niveau is er een keur aan organisaties en voorzieningen om mensen te ondersteunen bij het oplossen van hun problemen. De mensen waar het om gaat, blijken deze organisaties vaak niet te kunnen vinden of vermijden juist hulpverlening. Daarom kiezen we voor een aanpak, die mensen dicht bij huis aanspreekt, motiveert en ondersteunt om hun kansen te zien en vooruit te komen.

Kaart 2: kwetsbare buurten.

De actie: de buurtgerichte aanpak: het AV-team (aanspreken en vooruit helpen)

We gaan op buurt- of zelfs complexniveau aan gerichte interventie te doen. Dus niet wijkbreed, maar heel gericht actie ondernemen, daar waar de problemen het grootst zijn. We kiezen voor de inzet van een AV-team (Amersfoort Vernieuwt, maar ook Aanspreken & Vooruithelpen). Dit team gaat gedurende enkele jaren aan de slag in de buurten. Zij belt huis aan huis aan en maakt problemen bespreekbaar. Ze motiveert mensen om hulp te zoeken, jongeren om weer naar school te gaan en werklozen om hulp te zoeken bij het vinden van werk. Zij stimuleert mensen om te gaan sporten of actief te worden in de wijk. Het team is er vooral op gericht om individuele bewoners met problemen in de buurt te helpen. Concreet bestaat een AV-team o.a. uit een tweetal intakepersoneel dat de contacten legt met de bewoners, waarna een verantwoordelijke casemanager zorg draagt voor de doorverwijzing naar de verantwoordelijke instelling en het monitoren van de follow-up. In Kruiskamp gaat het om 5 kwetsbare buurten en om ongeveer 750 adressen. Door de inzet van twee AV teams volgens een soort estafette-werkwijze kunnen we in 4 jaar contact leggen met alle bewoners in deze buurten en tegelijk zorgen dat de follow-up gewaarborgd blijft.

Het AV-team vormt de frontoffice. Minstens zo belangrijk is de backoffice. Met (hulp en zorgverleningsinstellingen) instellingen maken we afspraken over doorverwijzingen. Zodat cliënten van het AV-team snel geholpen kunnen worden. Hierbij spelen organisaties zoals het RIAGG, het Maatschappelijk Werk, het Centrum voor Werk en Inkomen, de Jeugd gezondheidszorg, de stichting voor ondersteuning bij onderwijs en opvoedingsvragen, Sociale Zaken, de huisartsen, de organisatie voor inburgering NVA, Centrum Maliebaan tegen alcohol en drugsverslaving etc... een cruciale rol. Zij moeten uiteindelijk de doelgroep waar het om gaat in deze buurten 'vooruit helpen'. Het AMW bijvoorbeeld helpt met extra inzet intensieve hulpverlening mensen die op meerdere terreinen problemen ervaren, denk bijvoorbeeld aan schulden, (geestelijke) gezondheidsproblemen mensen helpen of actief ondersteunen bij het vinden van een passend hulpverleningsaanbod, zodat ze daadwerkelijk weer in staat zijn om het heft in eigen handen te nemen en echt mee kunnen gaan doen in de samenleving.

Soms is de afstand tot zorg en hulpverlening te groot of kleeft er een stigma aan. Door instellingen te vragen een aanbod in de wijk te verzorgen (individueel of op groepsniveau) kan de drempel voor wijkbewoners worden verlaagd.

Hierbij speelt zeker ook het vraagstuk van de wachtlijsten en de beschikbare capaciteit bij de betrokken instellingen. We willen de geldstromen en de organisatie van de AV-teams zo inrichten dat wanneer we aan de deur komen en iemand om hulp vraagt, deze hulp vervolgens ook direct geboden kan worden.

Het AV-team helpt bewoners vooruit. Maar dit is niet vrijblijvend. Tegelijkertijd met de huisbezoeken gaan we mensen aanspreken op hun verantwoordelijkheid en gedrag. Een koppel van een nog aan te stellen buurtconciërge met een toezichthouder met opsporingsbevoegdheid spreekt overlastgevende jongeren aan op hun gedrag en stapt af op de bewoner die zijn afval over het balkon gooit. Van de instellingen verwachten we ook dat zij – meer dan nu – bezoekers aanspreken op hun gedrag. De politie zet extra capaciteit in, o.a. door de keuze van de hotspot in Kruiskamp. Vanuit de gemeente wordt een nieuwe Handhavingorganisatie opgericht die kleine overtredingen in de openbare ruimte aanpakt. Hierbij gaat het om parkeren, het vuil te vroeg buiten zetten en hondenpoep bijvoorbeeld. Juist die onderwerpen waarvan bewoners hebben aangegeven dat ze zich daar vooral aan ergeren. Daarbij gaan we ook het instrument van bestuurlijke boete gebruiken.

Bij de voorgestelde aanpak spelen de voorzieningen en het netwerk in de buurten zelf een cruciale rol. Bij de Buitenkasten bijvoorbeeld komen veel ouders en kinderen uit de buurten die het betreft. De buitenkast is een plek waar kinderen speelgoed kunnen lenen of groter speelgoed verdienen met een klusje in de buurt. Juist deze voorziening kan een goede signalerende rol vervullen. Door de AV-aanpak in buurten aan te laten sluiten bij zo'n buitenkast kan het bereik en het effect worden vergroot. Scholen, het buurtnetwerk van professionals, de wijkposten van de corporaties, de huisartsen, het sportbuurtwerk, het jongerenwerk, de kerken etc. kunnen een soortgelijke rol als de genoemde buitenkasten vervullen. Dit vraagt om extra inzet rondom de communicatie met de genoemde partners maar soms ook om extra inzet op het terrein van scholing van de betrokken werkers in de wijk. Zij moeten immers in staat zijn op de juiste wijze de extra oren-en-functie-in-buurt te kunnen vervullen. We willen alles op alles zetten om de bewoners met problemen in de kwetsbare buurten te bereiken en vooruit te helpen.

Belemmerende regelgeving

Ook in Kruiskamp speelt het probleem dat er in gezinnen verschillende hulpverleners werkzaam zijn die van elkaar niet weten wat ze doen. Dat dit probleem niet simpelweg wordt opgelost, komt door belemmerende regelgeving. De aansturing van de hulpverleningsinstellingen ligt bij verschillende overheden waardoor bijvoorbeeld de overgang tussen jeugdzorg en volwassenenhulpverlening niet op elkaar aansluit. Ook de wijze van financiering is belemmerend: de financiering is niet bedoeld voor overleg terwijl keten- of casusoverleg een van de oplossingen is om tragedies als Savannah te voorkomen. In Amersfoort kennen we verschillende ketenoverleggen (Jong Centraal, OGGZ-keten) maar deze kampen met het probleem dat instellingen onvoldoende tijd hebben voor overleggen. De roep om een casemanager per gezin wordt ook gehoord in Kruiskamp. Dit is een van de mogelijke oplossingen maar we kunnen het ook zoeken in beter ketenoverleg waarbij een coördinerende instantie wordt aangewezen. Simpel is de oplossing niet want dan was het ei van Columbus al uitgevonden. Daarom stellen we voor een projectleider aan te stellen die voor Kruiskamp het probleem in beeld brengt en oplossingen aandraagt. Waarbij onconventionele oplossingen niet geschuwd worden. Hierover voeren we overleg met de provincie. Daarbij hebben we de hulp van het rijk hard nodig. Daar waar het AV-team het individuele contact legt gaat het bij de gezincoach vanzelfsprekend om ondersteuning binnen het gezin. Daarmee heeft een gezincoach een toegevoegde waarde. Voor het optuigen van de benodigde sociale interventie-organisatie, de afspraken met het netwerk van hulpverleners en de afstemming tussen de individuele en de gezinsgericht aanpak gaan we een projectleider aanstellen die binnen 6 maanden de AV-teams en alles wat daarmee samenhangt actie-gereed moet maken.

De middelen

In een overzicht de extra inzet die nodig is om dit idee verder uit te werken en in te voeren betreft:

Activiteit	Verantwoordelijke organisatie	Benodigde extra bijdrage
1 fte. Projectleider voor 1 jaar	Gemeente e.a.	Euro 100.000,-
1 casemanager voor 4 jaar	Amant	Euro 400.000,-
2 AV teams voor 4 jaar	SWA	Euro 1.500.000,-
2 gezinscoaches voor 4 jaar (incl. aanvullende coördinatie)	Nader te bepalen	Euro 600.000,-
Scholing buurt contactpersonen	SOVEE/SWA/Corporaties	Euro 25.000,-
Extra capaciteit hulpverlening	Div. organisaties	Euro 1.000.000,-
Subtotaal		Euro 3.625.000,-

Hoofdstuk 3 De themagerichte aanpak

Naast de interventie in de kwetsbare buurten bestaat onze tweede aanpak vooral uit het tegengaan van achterstanden in de wijk die rondom specifieke thema's spelen. Achtereenvolgens komen aan de orde: leren, werken, samenleven en leefbaarheid en veiligheid.

3.1. Leren

De problematiek

Het opleidingsprofiel van de wijk wordt gekenmerkt door het grote aandeel mensen dat geen opleiding heeft afgerond of alleen lagere school heeft gedaan (24%) en het hoge percentage (29%) dat alleen LBO of MAVO heeft. Bij het thema leren en opgroeien wordt een actieve rol van de gemeente gevraagd bij het verbeteren het basisonderwijs en het tegengaan van schooluitval. Het 'kleurrijker maken' van de zwarte (89% allochtone leerlingen) basisschool is een veelgehoorde wens. Verder is de wens om ouders te helpen/aan te spreken bij het opvoeden van hun kinderen. Leren en opgroeien staat hoog op de agenda. Het tegengaan van schoolverzuim en het stimuleren dat leerlingen een startkwalificatie halen willen wij in het kader van dit plan benadrukken. Veel 18-22 jarigen in Kruiskamp verlaten de school zonder startkwalificatie; dit moet beter kunnen. Inzet is om ook hier richting stedelijk gemiddelde op te schuiven.

De actie: Een ABC-school in Kruiskamp

Amersfoort wil in 2010 in elke wijk (het concept van) een ABC-school. In Kruiskamp is de ontwikkeling van de ABC-school al in gang gezet. Er ligt een plan voor de vernieuwing van de OBS de Vlindervallei en voor de realisatie van een bijpassend voorzieningenpakket met een buitenkast, kinderopvang, een peuterspeelzaal, voor en naschoolse opvang, en een vestiging van Jeugd gezondheidszorg. De gemeente investeert hierin. Eventuele samenwerking met meer partners behoort hierbij tot de mogelijkheden. In de koersbrief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wordt gepleit voor een samenhangende en laagdrempelig aanbod school, sport en cultuur. *Wij willen nagaan in hoeverre de te maken afspraken tussen rijk en gemeenten te gebruiken zijn om in Kruiskamp een dergelijk samenwerkingsverband tot stand te brengen.* Uiteraard werken we in de wijk Kruiskamp in de leeftijdsgroep 0-12 ook aan zaken als opvoedingondersteuning, voor en voerschoolse educatie etc.

Een veel geuite wens in de wijk is dat de ABC-school in de wijk *kleurrijker* wordt. In de wijk is een actieve oudergroep hard aan de slag om dit te bereiken. De gemeente ondersteunt dit initiatief. Daar ligt de overtuiging aan ten grondslag dat de kracht om op dit gebied ook werkelijk iets te bereiken gezocht moet worden in het aanspreken van ouders door ouders.

De actie: Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Op het gebied van Voortijdig schoolverlaten kent Amersfoort een palet aan maatregel en projecten, waarbij de leerplicht, een Werkgroep Uitbreiding Leerlingenzorg en een Trajectbureau de basis aan opsporing en begeleiding van leerlingen verzorgen. Deze instanties leiden leerlingen toe naar allerlei voorzieningen die jongeren kunnen helpen hun vragen en problemen op te lossen. Een van de nieuwste ontwikkelingen is het onderzoeken van de mogelijkheden en opzet van een studiecentrum in de wijk Kruiskamp als 'middel' voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

Daarnaast willen we in de wijk een extra, intensief instrument inzetten om het voortijdig schoolverlaten te voorkomen en te zorgen dat de jongeren in de wijk een goede 'start' op de arbeidsmarkt kennen. We willen de jongeren in de wijk letterlijk opzoeken en persoonlijk benaderen.

Hierdoor zorgen we ervoor dat jongeren bij die hulp of ondersteuning komen die ze nodig hebben om hun schoolcarrière te vervolgen.

Per buurt bezoeken we alle jongeren tussen 12 en 23 jaar die een risico op uitval vormen en/of nog geen startkwalificatie behaald hebben en die nog niet in een traject zitten. We gaan na of ze problemen hebben of een vraag hebben om verder te komen. Daarna kijken we welke activiteiten / begeleiding voor hen het meest geschikt zijn om een positieve 'stap' te kunnen maken. We zorgen dat de jongere 'toegeleid' wordt naar de betreffende activiteit / hulpinstantie. Voor elke jongere met een 'hulpvraag' willen we een budget beschikbaar stellen zodat er in principe geen beletsel kan zijn om de jongere de benodigde hulp te verlenen of aan trajecten deel te laten nemen. Met de uitvoerders van projecten, trajecten, hulpverleners enz. spreken we af dat jongeren uit Kruiskamp niet geweigerd kunnen worden. De jongeren worden gedurende het traject goed gevolgd en begeleid. De uitvoering van deze persoonlijke benadering zal zorgvuldig afgestemd en gecombineerd worden met de uitvoering van de hieronder beschreven AV teams. Tot slot kan het helpen bij het bieden van stageplekken een belangrijke spelen bij het vooruit helpen van de jongeren die dreigen uit te vallen.

De middelen

Activiteit voor een periode van 4 jaar	Verantwoordelijke organisatie	Benodigde extra bijdrage
Actieve bestrijding schooluitval	Nader te bepalen	Euro 150.000,-
Stages in de wijk	Nader te bepalen	Euro 100.000,-
Onderzoek naar invulling en realisatie van Studiecentrum	Nader te bepalen	Pm (zie hoofdstuk 4 bij voorzieningen)
subtotaal		Euro 250.000,-

3.2. Werken

De problematiek

Het gemiddeld inkomen is met Euro 23.700,- aanmerkelijk lager dan het Amersfoortse gemiddelde. In Kruiskamp is zowel de werkloosheid (12%) als het aandeel huishoudens in de bijstand (16%) het hoogst van alle wijken in Amersfoort. Bij het thema werken wordt net als bij het leren een actieve rol gevraagd van de gemeente om bewoners aan het werk te helpen en te stimuleren om een actieve rol in de buurt/wijk te pakken.

Het aantal inwoners met een werkloosheidsuitkering van het UWV is 83. Dat is 2,4% van de potentiële beroepsbevolking in Kruiskamp (gemiddeld 1,9% in heel Amersfoort) en het aantal uitkeringen als gevolg van arbeidsongeschiktheid is 448. Dit is 12,8% in Kruiskamp tegenover 7,8% gemiddeld). Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering (WWB) is 101 personen (16%)

In Amersfoort werken we met de zgn. re-integratieladder. Dit instrument wordt gehanteerd om de afstand tot de arbeidsmarkt te bepalen en de goede stappen met de betreffende cliënt te zetten op weg naar een verbetering van zijn of haar positie. Om de problematiek scherp in beeld te brengen zijn we voor zgn. WBB-ers met een gemeentelijke uitkering in Kruiskamp nagegaan hoe hun positie is op de ladder.

DE re-integratieladder voor Kruiskamp ziet er als volgt uit:

Fase	Tredes		% Kruiskamp	Absolute aantallen
Zorg	0	Ontbreken mogelijkheden re-integratie	10%	11
	1	Zorgtraject	20%	22
activering	2	Persoonlijke activering	35%	29
	3	Maatschappelijk oriëntatie	6%	9
arbeidstoeleiding	4	Beroepsoriëntatie	11%	8
	5	Scholing	5%	6
	6	Klaar voor werk	7%	6
	7	Tijdelijk werk	4%	7
	8	Gesubsidieerd werk	1%	1
	9	Regulier werk	1%	2
Totalen			100%	101

Conclusie is dat er naar verhouding veel mensen uit Kruiskamp met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te kampen hebben en dat werkloosheid vaak samenhangt met andere problemen zoals sociaal-psychische problematiek of een gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal etc. Verder is het van belang te realiseren dat we hiermee niet alle werklozen in de wijk in beeld hebben, maar alleen die personen die een uitkering van de Gemeente krijgen. Daarom ook de onderstaande gerichte actie in Kruiskamp.

De actie; extra inzet op activering en het toeleiden van werklozen naar (nieuwe) banen

Het opheffen van de werkloosheid is niet voor alle Kruiskampers haalbaar, activering en participatie is de eerste stap. We willen sowieso realiseren dat door een actieve benadering alle werklozen uit Kruiskamp die bij de Gemeente in een traject zitten jaarlijks een trede op de ladder stijgen! Daarvoor is nog wel nodig dat we de werklozen (WWB) in de wijk beter in beeld krijgen en per persoon een gedetailleerde analyse van de problematiek hebben gemaakt. Alle Kruiskampers voor wie het mogelijk is, worden in traject bij Arbeidsintegratie opgenomen.

Gekoppeld aan dit initiatief gaan we starten met een project armoedebestrijding in Kruiskamp door bestandskoppeling actief opsporen, in combinatie met gerichte handhaving op uitkeringsfraude. We willen niet-gebruik van inkomensondersteunende maatregelen opsporen en alsnog aanbieden (bijzonder bijstand, regeling voor sociale participatie et.) aan mensen die er recht op hebben. Verder wordt sport als middel voor activering ingezet in Kruiskamp door jongeren met een laag inkomen tegen gereduceerde kosten te laten sporten. Verder bieden we volop mogelijkheden voor taallessen voor werkzoekenden met een taalachterstand. We zetten in op het bevorderen van participatie van niet-uitkeringsgerechtigden van de onderkant van de arbeidsmarkt door gebruik te maken van de beschikbare en beproefde re-integratie en activeringsinstrumenten.

Met partners (o.a. corporaties) gaan we actief `werk mee banen` (additioneel werk met behoud van uitkering voor mensen die op trede 2 en 3 van de re-integratieladder staan) creëren in en voor Kruiskamp. Hierbij denken we bv aan ondersteuning buurtbeheer, speeltuin, buitenkast. Werklozen worden geactiveerd en leveren een bijdrage aan de wijk. Ook is het mogelijk om regulier werk te scheppen in de wijk (voor mensen die op trede 8 en 9 staan). Voor 4 jaar 15 extra banen regulier. Hiervoor vragen we extra middelen 400.000 per jaar. Dus voor 4 jaar 1,2 miljoen. Het mes snijdt op deze wijze aan twee kanten voor de wijk. Enerzijds worden mensen aan een baan geholpen en anderzijds worden de leefbaarheid en het voorzieningenniveau verbeterd.

De actie; extra inzet voor werklozen uit Kruiskamp die geen gemeentelijke uitkering ontvangen

Er is niet een goed beeld van de werklozen die op dit moment niet een uitkering van de Gemeente krijgen. Daarom gaan we een onderzoek uitvoeren naar uitkeringsgerechtigden van het UWV in de

wijk. Het gaat dan om vragen als: om welk soort uitkeringen gaat het, en welke mate van ondersteuning wordt er geboden. We gaan daarop met o.a. het UWV in overleg om te bekijken of we de werklozen die niet van de Gemeente een uitkering krijgen toch vergelijkbare ondersteuning kunnen bieden als 'onze mensen'. In Amersfoort kennen we het Nuggersproject (niet-uitkeringsgerechtigden toch aan een baan helpen). Dit gaan we ook specifiek op Kruiskamp richten. We willen benadrukken dat dit wat ons betreft een belangrijke stap op weg is naar een verbreding van ons blikveld bij de werkloosheidsbestrijding. Amersfoort kent een actief en goed werkgelegenheidsbeleid en wil ook op dit onderdeel voorop lopen!

De middelen

Activiteit voor 4 jaar	Verantwoordelijke organisatie	Benodigde extra bijdrage
15 reguliere banen	Gemeente en partners	Euro 1.200.000,-

3.3. Samenleven en integratie

De problematiek

Bij het thema Samenleven/Integratie valt op dat een groot gedeelte zich 'thuis voelt in de buurt/ wijk'. Veruit de meeste opmerkingen zijn gemaakt over de relatie autochtonen-allochtonen. Inhoudelijk gaat het over taalachterstanden, elkaar niet kunnen verstaan en/of geen begrip hebben voor de verschillende culturen, en een algemeen gevoel dat 'er teveel allochtonen wonen in de wijk'. Ook onder allochtonen leeft de behoefte aan een meer gemengde samenstelling in de flats, op de school en op de speelplekken etc. Verder is ook vaak de wens geuit iets te doen aan de bevolkingssamenstelling in buurten.

Integratieproblematiek is één van de elementen in de Kruiskamp. De gemeente Amersfoort heeft in haar integratiebeleid "bouwen aan binding" omschreven dat integratie primair gericht is op actief burgerschap. Integratie is een tweezijdig proces: de allochtoon moet zich inzetten en actief meedoen, maar ook de samenleving moet etnische minderheden de kans en ruimte geven om te participeren. Voor de thema's wonen, werken, leren en veiligheid zal vanuit dit perspectief worden ingestoken. Daarnaast is Integratie een thema op zich, waarin inburgering als voorwaarde een grote rol speelt. In de Kruiskamp is sprake van veel 'multi-problem'-gezinnen. Hiermee doelen we op gezinnen, die problemen hebben op terreinen als werkloosheid, gezondheid, opvoeding en hoge schulden. Vaak in gecumuleerde vormen en dus complex. Deze omstandigheden in de persoonlijke sfeer kunnen het proces van inburgering en integratie vertragen of zelfs onmogelijk maken.

Inburgeren, toeleiding naar werk en/ of opleiding, oplossen van de problemen achter de voordeur kunnen wijkbewoners ruimte geven om met deze 'ruimte' om zich heen te kijken. Dan ook pas zullen mogelijkheden ontstaan binnen de wijk voor bewoners om zich ten volle te richten op samenleven in de buurt, in de wijk en te integreren. Met opzet spreken wij over "wijkbewoners" en niet over "allochtone bewoners". Integratie is een thema waarin de verantwoordelijkheid door allochtone en autochtone wijkbewoners gevoeld en opgepakt dient te worden

De actie; extra inzet op inburgering in Kruiskamp met behulp van de moedertaal

Integratie laat zich lastig meten en definiëren. Alle voor te stellen maatregelen dragen bij aan integratie en meedoen. Naast de integrale investeringen, worden voor Kruiskamp specifiek in het kader van de integratie de volgende experimenten/initiatieven uitgewerkt/opgepakt: Via de wet Inburgering worden ongeveer 300 personen in de wijk Kruiskamp als eerste benaderd. Zij die aan de voorwaarden voldoen krijgen een inburgeringstraject aangeboden. Hierbij zal worden ingezet op de zogenaamde duale trajecten. Bij wijze van pilot en als "plus" ten opzichte van de reguliere

inburgeringsvoorzieningen zal de inburgeringsvoorziening met behulp van de moedertaal worden verzorgd en zullen eventuele problemen die de inburgering bemoeilijken worden aangepakt. Voor deze aanpak wordt een methodiek ontwikkeld.

Integratie als thema bij de AV-team bezoeken. Aan de wijkbewoners (allochtoon en autochtoon) de vraag “wat doe u om bij te dragen aan prettig wonen en samenleven in uw buurt?” Tot slot wordt voor Kruiskamp het initiatief Allochtone buddy’s opgezet. In feite gaat het hierbij om een omgekeerd maatjesproject. De allochtone buddy wordt gekoppeld aan een autochtone wijkbewoner. De buddy maakt de persoon wegwijs in de 2^e cultuur. Dit betekent tegelijkertijd ondersteuning bij het leren en in de praktijk gebruiken van de Nederlandse taal en het beter leren kennen van elkaar. Het draagt er toe bij dat wijkbewoners elkaar ondanks verschillen in culturen en godsdienst respecteren.

De middelen

De activiteiten	Verantwoordelijk organisatie	Benodigde extra middelen
Methodiek ontwikkeling Hogeschool Utrecht	HU	Euro 25.000,-
“Plus” gedeelte inburgeringsvoorziening (multiprobleem aanpak en moedertaal)	NVA	Euro 450.000,- (300 personen x €1.500)
Allochtone buddy’s	NVA	Euro 25.000,-
subtotaal		Euro 500.000,-

Actie; het stimuleren/faciliteren van ontmoetingen in de wijk

Hierboven is al gesteld dat uit de Krachtweek is gebleken dat er behoefte is in de wijk om elkaar te ontmoeten. Tegelijk blijkt uit de enquêtes en uit jarenlange ervaring van professionals dat het lastig is bewoners actief te krijgen en te laten participeren in projecten die de toekomst van de wijk vorm kunnen geven. We willen op 4 manieren het elkaar ontmoeten in de wijk stimuleren:

De Doe-mee-(huis)kamer, als initiatief dat past binnen het Welzijnswerk in de wijk: Vanuit de (huis)kamer worden initiatieven ontplooid die het meedoen van wijkbewoners bevorderen. Hierbij past ook een actieve ondersteuning van maatschappelijke initiatieven in de wijk; Maatschappelijke organisaties of individuele personen in de wijk ondernemen al veel activiteiten die in het teken staan van ontmoeten. De ondernemers op het Neptunusplein organiseren jaarlijks een braderie, de Mevlana Moskee organiseert jaarlijks een open dag, de speeltuinvereniging Kruiskampkwartier ontvangt de kinderen van de basisschool op haar terrein, het Mondriaancollege stelt haar plein na schooltijd open als speelplek voor de buurt etc.. Wij willen actieve ondersteuning bieden, daar waar nodig. Hiervoor wordt extra capaciteit gevraagd voor het opbouwwerk in de wijk. Tot slot het idee van matches van vraag en aanbod op diverse terreinen. We willen we op wijkniveau een aantal matchbeurzen organiseren, het combineren van vraag en aanbod in de wijk. Juist om de eilandencultuur in de wijk te doorbreken en de bewoners te bereiken die nu niet worden geholpen is het de bedoeling om een 12-tal ontmoetingen te faciliteren. Te denken valt daarbij aan: werkgevers met werklozen, allochtonen met autochtonen, bewoners van koopwoningen met huurders in de wijk, onderwijsinstellingen met ouders/kinderen, bewoners die een inburgeringscursus doorlopen met Nederlandse maatjes in de wijk etc. Hierbij past ook het initiatief van de loket functie van de HU Amersfoort in samenwerking met de ROC’s in Amersfoort. Dit gaat uit van het helpen van mensen bij het invullen van formulieren, het schrijven van een bedrijfsplan, stages in de wijk etc. Eigenlijk het matchen van vraag en aanbod op diverse terreinen.

De middelen

De extra inzet die nodig is om de bovengenoemde activiteiten verder uit te werken en in te voeren betreft:

Activiteit voor 4 jaar	Verantwoordelijke organisatie	Benodigde extra bijdrage
Doe mee (huis)kamer (opzet en draaiende houden)	SWA en Gemeente	Euro 200.000,-
Matchbeurzen in de wijk	Ravelijn	Euro 25.000,-
Extra opbouwwerk	SWA	Euro 150.000,-
Subtotaal		Euro 195.000,-

3.4 Leefbaarheid en Veiligheid

De problematiek

De bewoners van Kruiskamp ervaren relatief veel overlast: drugs, dronkenschap, luidruchtige omwonenden, jeugdoverlast etc. Een hoog percentage van 43 % zegt zich wel eens onveilig te voelen in de wijk. Op de stadskern na worden in Kruiskamp de meeste aangiften gedaan van "veel voorkomende criminaliteit" zoals vernielingen/vandalisme, (brom)fietsendiefstal en autocriminaliteit. Voor het thema wonen en leefomgeving geldt dat er veel opmerkingen zijn gemaakt over verbeterpunten in de openbare ruimte (speelplekken, verbeteren vuilcontainers, bordjes tegen hondenpoep, veilige oversteekplaatsen etc.) en in de semi-openbare ruimte (portieken, galerijen etc.) Voor het thema veiligheid geldt dat er verdeeldheid heerst in de wijk. Een kleine meerderheid van de mensen voelt zich veilig in de wijk. Gemeenschappelijk is de behoefte aan meer blauw op straat en meer nadruk op handhaving op crimineel en asociaal gedrag. Men ergert zich aan de coffeeshop in de wijk en heeft last van overlast van jongeren/dak-en- thuislozen/alcoholisten etc.

Inhoudelijk zijn tijdens de Krachtweek veel opmerkingen gemaakt die betrekking hebben op handhaving/veiligheid en leefbaarheid/beheer. Qua veiligheid spelen vooral de volgende thema's: jeugdoverlast/-criminaliteit omgeving De Linie, vandalisme/verloedering omgeving De Linie, auto-inbraken omgeving Neptunusplein, drank-/drugoverlast omgeving Neptunusplein. Bewoners geven daarbij aan dat er onvoldoende voorzieningen voor de jeugd zijn en dat er behoefte is aan meer handhaving/toezicht.

De actie; het realiseren van een schone en veilige wijk

De roep om meer blauw op straat! De gemeente zal vanaf 2008 beschikken over een integrale handhavingorganisatie waarbij toezichthouders en Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's) toezicht houden en optreden tegen kleinschalige overtredingen zoals het te vroeg buiten zetten van vuil, parkeerovertradingen,. Daarnaast blijft er behoefte aan extra surveillanten in de wijk die meer verbaliserend optreden. De vraag is 4 extra surveillanten. Om het gevoel van veiligheid onder bewoners/ondernemers te vergroten en het thema veiligheid meer tot een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid te maken wordt voorgesteld de wijk voor 50% zeggenschap te geven over de daadwerkelijke handhavingactiviteiten van deze surveillanten

Bewoners hebben o.a. gevraagd om een hardere aanpak van overlastgevende jeugd. In de buurten waar nu sprake is van overlast gaan we met de partners (jongerenwerk, politie, OM, AMW etc.) actief aan de slag om op individueel niveau jongeren aan te spreken, verder te helpen of te straffen voor criminele activiteiten. Deze ketenaanpak is relatief nieuw in Amersfoort en wordt het komende jaar in het kader van de hotspot-aanpak ook in Kruiskamp toegepast. Voor een follow-up en een verbreding willen we graag een beroep doen op het rijk. Naast de handhaving willen we ook extra inzetten op begeleiding, activering en ondersteuning van jongeren. Dit doen we door extra inzet van het jongerenwerk in Kruiskamp.

De krachtweek heeft een lijst opgeleverd van verzoeken om een glijbaan, een veilige oversteekplek, een extra parkeerplaats, een bordje tegen het uitlaten van honden etc. etc. We hebben deze opmerkingen goed genoteerd en spreken hierbij de ambitie uit om voor de zomer van 2008 (dus binnen 1 jaar) alle kleinschalige verbeteringen die kunnen worden uitgevoerd ook daadwerkelijk gerealiseerd te hebben

Het Neptunusplein is het (winkel)centrum van de wijk. Daar doen de wijkbewoners (en mensen van buiten de wijk) hun boodschappen, gaan ze (in de nabije toekomst) naar het wijkcentrum en bezoeken ze de bibliotheek of het ouderencentrum De Drietand. In combinatie met de herontwikkeling van woningen en het aangrenzende parkgebied wordt ook het winkelcentrum vernieuwd. Er wordt een strip gesloopt, en vervolgens op een nieuwe plek opgebouwd, de parkeerplekken worden verbeterd en het pleinkarakter wordt versterkt. Alleen, voor de strip die nu in (verdeelde) particuliere handen is en een beeldbepalende en verloederde uitstraling heeft, zijn geen middelen/instrumenten beschikbaar om dit project ook echt `af te maken`. Daarvoor is een soort stimuleringsregeling voor particuliere eigenaren nodig om dit gemeenschappelijk op te pakken.

Daarnaast bleek er ook behoefte te zijn aan afstemming op buurniveau tussen de betrokken instanties en het organiseren van voldoende slagkracht om de problematiek daadwerkelijk en integraal op te lossen. Juist voor deze twee zaken vinden we het aanstellen van een bijzondere functionaris van belang. We gebruiken hiervoor de werknaam `buurtregisseur`.

Tot slot de leefbaarheid in de portieken en galerijen in Kruiskamp. Ook vaak genoemd door bewoners tijdens de krachtweek. Het gaat tenslotte om de relatie tussen inrichting van de openbare ruimte en het gedrag van mensen. Daarom stellen we fysieke maatregelen in combinatie met bijvoorbeeld leefregels voor. We hebben er vertrouwen in dat met de extra aandacht van buurtbeheerders en de capaciteitsuitbreiding met diverse functionarissen een gedeelte van de genoemde verloedering kan worden tegengegaan. Daar bovenop op willen we zoals eerder genoemd, in alle complexen contactpersonen gaan benaderen die tegen een kleine vergoeding een oren-en-ogen- en een voorbeeld-aanspreek-functie kunnen gaan vervullen. Tevens willen we eventueel benodigde kleine aanpassingen uitvoeren (verlichting, kunst in de hal, afsluitbare voordeur tot de portiek etc.) die de entree`s prettiger kunnen maken. Tot slot spreken we de ambitie uit om voor het einde van 2008 met alle bewoners in de flats zgn. `leefregelafspraken` te hebben gemaakt.

De middelen

Om de bovengenoemde extra activiteiten uit te werken en te realiseren is de volgende extra inzet nodig:

Activiteit voor 4 jaar	Verantwoordelijke organisatie	Benodigde extra bijdrage
4 extra surveillanten	Politie/Gemeente	Euro 1.000.000,-
Extra jongerenwerk	SWA	Euro 50.000,- (1 ton zit bij exploitatie Roef H4)
Stimulering renovatie winkelstrip	Part. Eigenaren/gemeente	Euro 550.000,-
Ketenaanpak jongeren	Gemeente en partners	Euro 150.000
Leefbaarheidsimpuls flats	Portaal/Alliantie/SWA	Euro 400.000,-
Buurtregisseur	Gemeente	Euro 400.000,-
Subtotaal		Euro 2.550.000,-

Hoofdstuk 4 De aanpak gericht op het benutten van kansen

Hierboven zijn we vooral ingegaan op het tegengaan van achterstanden en het oplossen van de problemen van de bewoners in de wijk. We zijn echter van mening dat Kruiskamp een enorme potentie heeft om een echte Krachtwijk te worden en dat we nog onvoldoende inzetten om die potentie ook te benutten. Daarom wordt hieronder voorgesteld de (latente) pareltjes in de wijk een steuntje in de rug te geven, iets extra's te doen voor de jongeren in de wijk en actief te werken aan het verbeteren van het imago van de wijk.

Actie; het opknappen van het terrein van de Speeltuinenvereniging Kruiskampkwartier

Verscholen in de wijk, achter het huidige Wijkcentrum De Roef, ligt de Speeltuinenvereniging Kruiskampkwartier. Een groep vrijwilligers heeft een fantastisch speelterrein midden in de wijk in beheer, maar heeft in feite onvoldoende middelen om dit te doen op de moderne (en met strenge regels omgeven) wijze waarop speeltuinen tegenwoordig 'gemanaged' moeten worden. Tijdens de Krachtweek is de behoefte aan spelen in wijk enorm vaak genoemd. De speeltuin wil een centrale rol spelen in het bij elkaar brengen van kinderen en volwassenen in de wijk en is partners in de ontwikkeling van de Brede School in Kruiskamp. Ondersteund door het NUSO heeft de vereniging een ambitieus herinrichtingsplan opgesteld waarvoor extra middelen nodig zijn.

Actie; het realiseren van ruimte voor jongeren

Voor jongeren willen we binnen de wijk een zgn. 'Magneetplek' realiseren. Het idee betreft een voorziening die met jongeren tussen 12 en 18 wordt ingericht en waarbij sport/spel/ontmoeten centraal staan. De term 'magneet' slaat op de bedoeling om jongeren uit de wijk juist daar naar toe te trekken en de sociale infrastructuur rondom deze doelgroep (sportbuurtwerk, jongerenwerk, etc.) ook daar op af te stemmen. Daarnaast willen we ook een permanente plek voor jongeren realiseren, speciaal voor Kruiskamp. Deze plek wordt samen met de corporatie gezocht/ontwikkeld en in combinatie met een eventueel op te richten Studiecentrum voor jongeren gerealiseerd. Dit alles in combinatie met de al genoemde uitbreiding van de capaciteit voor het Jongerenwerk in de wijk.

Actie; de upgrading van de Kruiskamp door herbestemming/herontwikkeling van beeldbepalende gebouwen/functies in de wijk

In de wijk staat/komt een aantal voorzieningen die een rol spelen bij het stimuleren van ontmoetingen en het wegwerken van (sociale-) achterstanden die er in de wijk zijn. We denken i.h.b. aan de bibliotheek, en aan het te realiseren 'steunpunt' bij de toekomstige ABC-school waarin voorschoolse/naschoolse opvang, de buitenkast, het consultatiebureau een peuterspeelzaal etc. gevestigd worden. Deze voorzieningen zijn niet up-to-date en kunnen met een extra bijdrage van het rijk werkelijke pareltjes worden in de wijk.

Daarnaast komt er in de nabije toekomst een aantal panden op de markt die een rol zouden kunnen spelen bij de concrete invulling van de hierboven genoemde behoefte aan ruimte voor sport/jongeren/studie en ontmoeting etc. We willen aan het rijk voorstellen hier extra in te investeren om ook in de voorzieningsfeer van Kruiskamp een Krachtwijk te maken. Op termijn zijn er in een tweetal locaties die vrijkomen: het defensie terrein, een omsloten gebied in de wijk, tussen de Hogeweg en het Zeevaderspad en het gebouw De Roef, aan de Van Assenraadstraat. De Roef, een gemeentelijk monument, verliest zijn functie als buurthuis door de komst van een nieuw wijkcentrum. Dit gebouw leent zich goed om weer een nieuwe functie voor de wijk te vervullen: te denken aan een studiecetrum, doe-mee-(huis)kamer of jeugdhonk. Het gebouw vraagt om een grondige opknabbeurt. Voor de fysieke aanschaf en verbetering worden middelen aan het Rijk gevraagd. Daarnaast staat hieronder een overzicht van de kosten die gemoeid zijn met de personele lasten en de kosten voor activiteiten in het kader van het Studiecetrum, de plek voor jongeren en het huiskamer-idee.

Ook het terrein van defensie kan gehoor geven aan de vraag om meer groen, speel- en ontmoetingsruimte voor de wijk. Het voorstel is om deze ruimte op termijn weer voor de wijk beschikbaar te maken daar het nu een afgesloten terrein is.

Actie; het verbeteren van het imago van de wijk

Zoals hierboven al gesteld hebben wij (en de bewoners) vertrouwen in een goede toekomst voor de wijk. Veelzeggend was de kop in de lokale krant na de spiegelbijeenkomst met bewoners over het Wijkactieplan: `Wijk heeft fout imago; het is goed toeven hier`! Als een uitspraak van 1 van de geïnterviewde bewoners. Kruiskamp heeft de potentie om uit te groeien tot het Lombok van Amersfoort, zo is geroepen in de wijk. Wij willen graag deze potentie tot wasdom laten komen in extra inzetten op het verbeteren van het imago. Gekoppeld daarmee willen we veel extra investeren in communicatie met en over de wijk. We vinden het van groot belang om de betrokkenheid van bewoners uit de Krachtweek vast te houden en uit bouwen in de komende jaren.

De middelen

Activiteit	Verantwoordelijke organisatie	Benodigde extra bijdrage
Magneetplek jongeren	Gemeente/SWA	Euro 300.000
Jongeren-honk	SWA/Gemeente/Corporaties	(Zie hieronder De Roef)
Herinrichting Speeltuin	Speeltuinver. Kruiskampkwartier	Euro 300.000,-
Grond Defensierrein	Ministerie van WWI en Domeinen	Om niet naar gemeente
Aankoop/aanpassing en exploitatie voor 4 jaar van een pand sport/studie/ontmoeting	Gemeente/SRO	Euro 1.000.000 aankoop de Roef Euro 1.000.000 verbouwing monument de Roef Euro 1.200.000 activiteiten en menskracht Euro 200.000 beheer Totaal Euro 3.400.000,-
Proceskosten en imagoverbetering	Gemeente	Euro 850.000,-
Subtotaal		Euro 4.850.000,-

Hoofdstuk 5 De samenhang tussen de thema's en het overzicht van de financiën

Hierboven is de gebiedsgerichte en de themagerichte aanpak voor Kruiskamp toegelicht en zijn veel maatregelen/voornemens etc. genoemd. We willen hieronder dit nog een keer `verknopen` en benadrukken dat de genoemde aanpak niet bestaat uit losse punten maar dat de projecten juist in elkaar grijpen en vaak op meerdere doelstelling effect sorteren. Daarvoor is onderstaand schema toegevoegd.

Maatregel	Leren	werken	samenleven	leefbaarheid	voorzieningen	wonen
AV teams	x	x	x	x		
Complexmedewerkers			x	x		x
Extra capaciteit hulpverlening	x	x	x	x	x	x
Projectleider buurtaanpak	x	x	x	x	x	
Huisbezoek jongeren (ivm, vroegtijdig schoolverlaten)	x	x		x	x	
samenhangende en laagdrempelig aanbod school, sport en cultuur	x		x		x	
Iedereen in traject stijgt jaarlijks een trede op de ladder	x	x	x			
per persoon een gedetailleerde analyse van de problematiek	x	x	x	x		
inzet van re-integratie en activeringsinstrumenten	x	x	x			
mogelijkheden voor taallessen voor werkzoekenden met een taalachterstand.	x	x	x			
Werk mee banen		x	x	x		
Alle Kruiskampers voor wie het mogelijk is in traject bij Arbeidsintegratie	x	x				
duale taal trajecten	x	x	x			
Allochtone buddy's			x	x		
Microkrediet starten gericht op vrouwen in een achterstandspositie		x	x			
Doe mee (huis)kamer			x		x	
Bewonersinitiatieven	x	x	x	x	x	x

	Leren	werken	samenleven	leefbaarheid	voorzieningen	wonen
Matchbeurzen in de wijk	x	x	x	x	x	x
Branding/Imagoverbetering	x	x	x	x	x	
4 extra surveillanten			x	x		
Verbeteren winkelstrip neptunusplein		x		x	x	
Ketenaanpak jongeren	x	x	x	x		
Leefbaarheidsimpuls flats				x		x
Magneetplek jongeren			x	x	x	
Huiskamers ouderen			x		x	
Jongeren-honk/studiecentrum	x		x	x	x	
Herinrichting Speeltuinen	x		x		x	

Tot slot nog een samenvatting in een overzicht van de benodigde extra budgetten om dit Wijkactieplan uit te voeren. Hierbij willen we benadrukken dat het gaat om iets extra's boven op het omvangrijke pakket dat we al in Kruiskamp hebben geprogrammeerd voor de komende jaren. Voor een overzicht van deze investeringen en het beoogde programma voor de wijk verwijzen wij naar de bijlage.

Het schema met de gevraagde bijdrage van het rijk:

Aanpak	Kosten
1. Gebiedsgerichte aanpak met AV-teams, hulpverlening en ondersteuning van gezinnen	Euro 3.625.000,-
2. Extra impuls voorkomen vroegtijdig schoolverlaten en stageplaatsen	Euro 250.000,-
3. Reguliere banen	Euro 1.200.000
4. Extra impuls samenleven en integratie	Euro 500.000,-
5. Stimuleren ontmoetingen	Euro 195.000,-
6. Extra impuls verbeteren leefbaarheid en veiligheid	Euro 2.550.000,-
7. Stelpost aankoop/aanpassen/exploitatie De Roef voor 4 jaar voor sport/studie/ontmoeting en extra inzet op het benutten van kansen en het verbeteren van het imago (incl. proceskosten)	Euro 4.850.000,-
Totaal:	Euro 13.170.000,-

Hoofdstuk 6 Samen buurten, samen binden

-Een overzicht van de coalities-

Bij hoofdstuk 4 en 5 is beschreven hoe we de `Kruisbestuivingen in Kruiskamp` willen realiseren. We (gemeente en corporaties) kunnen het niet alleen. De bewoners zelf dragen ook een belangrijke verantwoordelijkheid. Maar het voortouw moet liggen bij de partijen die actief zijn in de wijk en zich hebben gecommitteerd aan de hierboven beschreven aanpak en doelstellingen. Hieronder een overzicht van deze partners:

Amersfoort-in-C
Amant (incl AMW)
Bibliotheek Kruiskamp
Centrum voor Werk en Inkomen
Centrum Maliebaan
Corporatie De Alliantie-Eemvallei/ Alliantie ontwikkeling
Corporatie Portaal Eemland
Gemeente Amersfoort
GGD
Huisartsen
Leger des Heils
NVA; centrum voor duurzame inburgering
Politie District Eemland-Zuid
Ravelijn; vrijwilligersorganisatie
RIAGG
ROVA
RWA
Stichting Welzijn Amersfoort
SOVEE
SRO, wijksport
Stadsring 51; schuldhulpverlening

Naast deze professionals zijn er ook maatschappelijke organisaties in de wijk actief (op vrijwillige basis) die onze aanpak ondersteunen en meedoen met het maken van een `krachtwijk`:

Basisschool Vlindervallei
Gereformeerde kerk; vrijgemaakt Amersfoort-Oost
Hervormde kerk; Adventkerk
HU Amersfoort
Prof Groenschool
Mevlana Moskee
Michaelschool
Mondriaanschool
Moskee El Fath
Ouderen centrum Labyrinth
Peuterspeelzaal de Roef/ABC De Vlindervallei
RK Pastorie H. Kruis
ROC
Het Stromenland
Speeltuinvereniging Kruiskampkwartier
Stichting Meridiaan
Van der Hoeve school
Verpleeghuis Sint Elisabeth
Wijkbeheerteam Kruiskamp/Koppel
Winkeliersvereniging Neptunusplein

Bijlagen:

1. Wijkatlas van Kruiskamp
2. Resultaten Krachtweek
3. Resultaten professionals avond
4. Resultaten spiegelbijeenkomsten
5. NR artikelen
6. Wat hebben we in Kruiskamp al gedaan?
7. Ambities voor Kruiskamp op een rij
8. Prestatie outcome indicatoren 2008-2015
9. Wijkprogrammaboek